Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Dalfsen	26-apr	ja	Motie-PvdA-Hoofdlijnenakkoord-RES-Hoger-percentage-wind-Raad-26-april-2021.pdf (dalfsen.nl) - bij het opstellen van de RES 1.0 te streven naar een hoger percentage wind in de energiemix	windenergie	In de RES 1.0 is het regionaal streefpercentage wind gehandhaafd op 60%. Dat betekent dat er, aangezien het hier om een gemiddelde gaat er op sommige plekken een hoger percentage kan worden behaald. In de RES 1.0 een hoger percentage wind in de mixhanteren is voor 2030 niet noodzakelijk. Een hoger percentage zou wel eens kunnen betekenen dat bestaande initiatieven voor zon (zowel op dak als op veld) moeten worden stopgezet. **ADVIES**: De motie op regionaal niveau niet overnemen wat niet uitsluit dat op lokaal niveau gestreefd kan worden naar een hoger percentage.	geen	
Dalfsen	26-apr	ja	Zon op dak motie Dalfsen - overzicht en inzicht te geven over “zon op dak”, zodat het bod voor 2030 en de periode erna gestuurd en gevolgd kan worden - een gebiedsgerichte aanpak verder uit te werken - de raad hierover in 2022 te informeren. - actief de RES-acties te ondersteunen en te monitoren om lokaal zon op dak te stimuleren.	zon op dak	In de bouwsteen elektriciteit voor de RES 1.0 is de monitor opgenomen waaronder zon-op-dak plus een aparte paragraaf over zon-op-daken en dubbelbestemmingen naast een bijlage Aanjagen zon-op-daken en andere dubbelbestemmingen. In het hoofddocument is in hoofdstuk 4.2 aangegeven dat op verschillende manieren wordt ingezet op het stimuleren en faciliteren van dit dubbele ruimtegebruik. **ADVIES**: in de monitor opnemen dat inzicht geeft op zon-op-dak op lokaal en subregionaal niveau.	Bouwsteen elektriciteit in bijlage Hoofddocumen t 4.2	
Deventer	28-4-2021 en 29 april	ja	Motie clustering energieprojecten– Bij het zoeken naar focusgebieden en het realiseren van energieprojecten, de mogelijkheden tot clustering van energieprojecten te onderzoeken.– Hiervoor samenwerking met buurgemeentes op te zoeken en te versterken om clustering te realiseren.– De raad tijdig te informeren over mogelijke samenwerkingen.	clustering	In deze motie wordt opgeroepen tot samenwerking met buurgemeenten om de mogelijkheden tot clustering te onderzoeken. Dit past goed in de keuze in de RES 1.0 om door middel van subregionale samenwerking te komen tot optimalisatie van de zoekgebieden en mogelijkheden voor opwek te komen. **ADVIES**: in de tekst voor de RES 1.0 staat opgenomen: De wijze waarop en de mate waarin energieprojecten worden geclusterd gaan we op sub-regionaal niveau verder vormgeven. Hiermee is voldaan aan de gewenste actie in de motie.	Hoofddocumen t 6.2	
Deventer	28-4-2021 en 29 april	ja	Motie energiebesparingEnergiebesparing in de gebouwde omgeving op te nemen in de RES 1.0 en deze inzichtelijk te maken, zoals bedoeld volgens de handreiking van NP RES;Daarnaast te bekijken of dit tevens een aanvullende regionale doelstelling in de RES 1.0 kan zijn.	energiebesparing	**ADVIES**: toevoegen kopje energiebesparing Energiebesparing inzichtelijk maken Energiebesparing is de eerste stap in verduurzaming. Hoewel in de RES het zwaartepunt ligt bij het duurzaam opwekken en de warmtetransitie is besparing een thema dat beide transities raakt. Vanuit het Klimaatakkoord zijn aan de RES’en geen specifieke doelstellingen voor energiebesparing meegegeven en op Landelijk niveau zijn deze onderdeel van het klimaatakkoord. De algemene landelijke afspraak in het klimaatakkoord op dit punt is dat zowel burgers als gemeenten zoveel mogelijk ‘ontzorgd’ worden. In Overijssel werken gemeenten en provincie op dit onderwerp samen in o.a. de Energieloketten 3.0. Landelijk wordt voor de gebouwde omgeving de energiebesparing bijgehouden door het CBS in de klimaatmonitor	Hoofddocumen t 8.4 Bouwsteen RSW 1.5	
Deventer	28-4-2021 en 29 april	ja	Motie plan MER– Te bevorderen dat in het bestuurlijk overleg van de RES West-Overijssel gekozen wordt voor het opstellen van een plan MER voor de focus- of zoekgebieden in het tijdspad tussen de RES 1.0 en RES 2.0.– Dit voornemen op te nemen in de RES 1.0.	MER	**ADVIES**: tekst toevoegen: Ruimtelijke procedure: onderzoeksagenda Omgevingseffecten Energieopwekking kan effecten hebben op gezondheid en milieu. We spreken af dat we in West-Overijssel samen een onderzoeksagenda formuleren. Hierin nemen we onderzoeken op die op schaal van de regio inzicht geven in (cumulatieve) milieu- en gezondheidseffecten. Het gaat daarbij onder andere om ecologie en biodiversiteit en geluid. Onderzoeksresultaten van eerdere milieueffectrapportages, gemeentelijke onderzoeken en verkenningen worden hierin betrokken. Deze onderzoeksagenda wordt in het najaar van 2021 vastgesteld en vervolgens uitgevoerd. Op basis van de resultaten die in het voorjaar van 2022 bekend zijn, wordt een besluit genomen over een MER. Daarbij liggen er op dat moment drie mogelijkheden: - a. het uitvoeren van een planMER voor de regio, - b. planMER’s per subregionale samenwerking - c. geen planMER voor energieopwekking. De financiële consequenties worden per stap in beeld gebracht.	Hoofddocumen t 6.3	

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Deventer	28-4-2021 en 29 april	ja	Volgen zonneladder:Roept op:– In RES 1.0 inzicht te geven hoe aan de voorkeurvolgorde uit de zonneladder in de regio invulling en bekendheid wordt gegeven en daar maximaal op in te zetten. – Maximale inzet op het leggen van zonnepanelen op daken bij aanleg nieuwe, revitalisering/modernisering van industrieterreinen/bedrijven. Daarmee sluiten bovenstaande punten aan bij het uitgangspunt “het hanteren van de zonneladder” uit het Energieplan en is het verzoek om dit te verwerken in het RES 1.0. – De provincie Overijssel te verzoeken jaarlijks een overzicht te laten delen van het aantal ontwikkelde en in pijplijn zittende projecten m.b.t. wind en zon in de provincie Overijssel om samenwerking tussen gemeenten/projecten te faciliteren.	zonneladder	**ADVIES**: Tekst toevoegen: De zonneladder is onderdeel van de provinciale verordening voor zonnevelden en geeft een voorkeursvolgorde aan. Deze is niet volgtijdelijk. ‘De intentie van de zonneladder is om zowel op daken als in het vrije veld zonnepanelen mogelijk te maken. Waarbij de voorkeur en stimulans ligt op het zoveel mogelijk benutten van daken, bouwvlakken, bedrijfsterreinen, infrastructurele voorzieningen, erven en lokale initiatieven met kleine velden in stads- en dorpsranden. Ook met een stevige inzet op deze locaties worden de klimaatdoelen niet gehaald en zijn velden in het agrarisch gebied onvermijdelijk. Bij deze velden in het agrarisch gebied gaat de voorkeur en inzet uit naar projecten met meerwaarde. Meerwaarde die ontstaat door het gelijktijdig realiseren van andere opgaven: met functiecombinaties (lees: meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld waterberging onder zonnepanelen) en met gebiedsontwikkeling. In laatste instantie zijn monofunctionele velden op agrarische grond acceptabel, als sluitstuk voor het realiseren van de energiedoelen en goede landbouwgrond wordt daarbij ontzien.’ Om overzicht te houden op de toepassing van de zonneladder en de werking hiervan in de praktijk zal in de monitor van de RES een overzicht van de zonneprojecten worden bijgehouden waarin door middel van verwijzing naar documenten en besluiten van de gemeenten inzichtelijk wordt gemaakt hoe in specifieke gevallen de afweging is gemaakt. Bij de RES 2.0 kan dan op basis van deze informatie in de monitor gerapporteerd worden welk effect de toepassing van de zonneladder heeft gehad op aantal en aard van de zonnevelden in de regio.	Hoofddocument 6.1	
Hardenberg	11-mei	ja	Percentages in hoofdlijnenakkoord: Nogmaals te benadrukken in besprekingen in het kader van de RES West Overijssel dat de verdeling zin en wind bij de gemeente Hardenberg nog gewijzigd kan worden naar aanleiding van lopende en toekomstige ontwikkelingen en gebiedsprocessen en deze kaart betreft een momentopname en hieraan kunnen geen rechten ontleend worden, door wie dan ook.	energiemix	Het is aan de gemeente Hardenberg zelve om de energiemix te bepalen. In het Hoofdlijnenakkoord is aangegeven dat het bod van de RES van onderop is opgebouwd vanuit de gemeenten. De motie is dus enerzijds lokaal om aan te geven dat de energiemix nog aan verandering onderhevig is en anderzijds wellicht een signaal aan derden en de regio dat het lokale besluiten betreft en er geen rechten aan kunnen worden ontleend. **ADVIES**: omdat het geen wijzigingen nastreeft in het HLA voor kennisgeving aannemen.	geen	geen toezeggingen
Hardenberg	11-mei	ja	Energiebesparing: 1. in de RES 1.0 aandacht te vragen voor de energiebesparingsdoelstellingen voor de gebouwde omgeving; 2. Via de RES en via de VNG als gemeentelijke vertegenwoordiger in het Klimaatakkoord, de industrie in het Klimaatakkoord op te roepen tot energiebesparing.	energiebesparing	**ADVIES**: toevoegen kopje energiebesparing Energiebesparing inzichtelijk maken Energiebesparing is de eerste stap in verduurzaming. Hoewel in de RES het zwaartepunt ligt bij het duurzaam opwekken en de warmtetransitie is besparing een thema dat beide transities raakt. Vanuit het Klimaatakkoord zijn aan de RES’en geen specifieke doelstellingen voor energiebesparing meegegeven en op Landelijk niveau zijn deze onderdeel van het klimaatakkoord. De algemene landelijke afspraak in het klimaatakkoord op dit punt is dat zowel burgers als gemeenten zoveel mogelijk ‘ontzorgd’ worden. In Overijssel werken gemeenten en provincie op dit onderwerp samen in o.a. de Energieloketten 3.0. Landelijk wordt voor de gebouwde omgeving de energiebesparing bijgehouden door het CBS in de klimaatmonitor	Hoofddocument par. 8.4 Bouwsteen RSW 1.5	

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
	22 april	ja	geen moties en amendementen; unaniem met HLA ingestemd			geen	In Kampen was de voorbereiding van het onderwerp 'Hoofdlijnenakkoord RES West Overijssel' zodanig dat er tijdens de raadsvergadering van 22 april jl. geen amendementen en moties zijn ingediend. Ook zijn er van de kant van het college geen toezeggingen gedaan.
Olst-Wijhe		ja	GGD IJsselland toevoegen als lid van het Adviesorgaan van de RES West-Overijssel	adviesraad	Er is in aanloop naar het Hoofdlijnenakkoord contact geweest met de GGD IJsselland en andere partners in de Veiligheidsregio. Uit dit overleg heeft de GGD en ook de andere diensten aangegeven nauwer betrokken te willen worden bij de uitvoering van de RES 1.0 In deze fase vonden zij het nog aan de vroege kant om nu al te participeren. Verschil met de adviesraad is dat deze bestaat uit niet-gouvermentele organisaties. De GGD wordt bestuurd door verschillende gemeenten en staan dus in gezagsverhouding tot de gemeenten. Hierdoor ontstaat mogelijk een andere verhouding tot de RES. **ADVIES**: in overleg met de GGD tot een specifieke invulling van de adviesfunctie komen resp. tot condities waardoor zij deel kunnen nemen aan de adviesgroep.	Hoofddocument 10.2	
Olst-Wijhe		ja	inzichtelijke en gebalanceerde afweging hoekpunten In het hoofdlijnenakkoord en de RES 1.0 als doelstelling op te nemen, dat er een balans moet zijn tussen de vier hoekpuntenIn het hoofdlijnenakkoord en de RES 1.0 een duidelijke beschrijving op te nemen van deelementen die in de hoekpunten worden gewogen	afwegingskader	In de RES 1.0 is het afwegingskwadrant opgenomen. Een nadere toelichting op de criteria die bij elk hoekpunt horen zijn in de diverse hoofdstukken opgenomen. Overwogen kan worden of dit ook in een samenvattende tekst met figuur kan worden opgenomen. De balans tussen de 4 hoekpunten is echter lokaal specifiek en zelfs te specificeren per locatie, c.q. ieder project kent een eigen balans tussen de hoekpunten, wel in het kader van de RES en het lokaal energiebeleid. **ADVIES**: toelichting opnemen in de tekst RES 1.0	Hoofddocument 1.2	
Olst-Wijhe		ja	Geen knaken, geen zakenHet NP RES via de RES West-Overijssel te laten weten dat de gemeente Olst-Wijhe geen nieuwe taken of intensivering van bestaande taken ten behoeve van het Klimaatakkoord op zich wil nemen als er geen adequate financiering per 1 januari 2022 voor de decentrale overheden door het Rijk beschikbaar komt.	financiering	in het HLA is deze randvoorwaarde meegeven in par. 3.5 en deze randvoorwaarde komt terug in de RES 1.0 **ADVIES**: kennisnemen van de motie	geen	
Olst-Wijhe		ja	Motie 45db lden in RES	geluidsnorm wind	Een windmolen mag gemiddeld genomen over de hele dag niet meer dan 47 Lden decibel geluid maken. 's Nachts mag dit niet meer dan gemiddeld 41 decibel Lnight zijn. Dit staat in het Activiteitenbesluit wet Milieubeheer. De WHO heeft op hoofdlijnen onderzoek gedaan naar geluid(soverlast) door windturbines en stelt een geluidsnorm van 45 dB Lden voor. Het RIVM beveelt niet aan om de WHO-norm zonder meer over te nemen maar stelt voor om de komende jaren bij nieuwe windparken onderzoek te doen naar de beleving van geluid(hinder) bij omwonenden, mede omdat het WHO onderzoek globaal is. Het is vervolgens aan het Rijk om hierop al dan niet tot een aangepaste normering te komen. Aanscherping van de norm naar 45 dB Lden zorgt ervoor dat de afstand tot woningen wordt vergroot (en hierdoor zoekgebieden afvallen) en/of dat windmolens bepaalde periodes langzamer moeten draaien. Zo produceren zij minder geluid, maar dit gaat ten koste van de productiviteit van een turbine. Hiermee kan het (tijdig) halen van het RES bod en de beoogde 60% wind in de energiemix in het geding komen. Op gemeentelijk niveau lijkt juridisch de mogelijkheid te zijn om van landelijke normen af te wijken, waarbij een maximaal geluidsniveau (bijv. 45 dB Lden) aangewezen wordt voor een heel gebied. Alle activiteiten in dit gebied moeten samen onder dit geluidsniveau blijven, wegverkeer, agrarische activiteiten, windturbines, etc Daarnaast raakt een scherper norm de lokale autonomie van de deelnemende gemeenten die uitgaan van de wettelijke norm. Ook zou aanscherping het proces kunnen verstoren dat gemeenten hebben gelopen of gestart zijn in het vaststellen van zoekgebieden voor wind. Het RIVM heeft verder middels literatuuronderzoek aangetoond dat omwonenden minder hinder hebben van de windturbines als ze betrokken werden bij de plaatsing ervan. In de RES, maar ook in lokale processen, is veel aandacht voor participatie. Een voorbeeld is de afspraak om te streven naar een gebiedsgerichte en grensontkennende aanpak en dit borgen in gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. **ADVIES**: de motie niet overnemen vanwege het bovenwettelijk karakter van deze norm zonder dat duidelijk is wat hiervan de gevolgen zijn voor wind op land. Gezondheidsaspecten waaronder geluid zullen ook meegenomen worden in de voorgestelde onderzoeksagenda omgevingseffecten.	geen	

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Olst-Wijhe		ja	motie gezondheid in het HLA In het hoofdlijnenakkoord en de RES 1.0 gezondheid expliciet op te nemen als wegingsfactor in het hoekpunt maatschappelijke acceptatie.	gezondheid	gezondheid hoort inderdaad een van de factoren te zijn in de afwegingen te worden meegenomen. Confrom de landelijke systematiek wordt voorgesteld dit mee te nemen in de MER, waarvan in de RES 1.0 wordt opgenomen dat op regionaal niveau een Omgevingseffectrapportage gemaakt wordt die opgebouwd vanuit het subregionaal niveau inoput levert voor het traject naar de RES 2.0. Daarbij kunnen de locatiespecifieke elementen en de meest recente wetenschappelijke inzichten en de vastgestelde normen worden meegenomen. **ADVIES**: de gezondheidsaspecten meenemen in de voorgestelde onderzoeksagenda omgevingseffecten.	Hoofddocument 6.3	
Olst-Wijhe	12 april 26 april	ja	Taalniveau B1 Om alle openbare stukken betreffende de RES-West Overijssel, zoals het Hoofdlijnenakkoord, het bod (deRES 1.0), de website e.d. op taalniveau B1 op te stellen.	taal	het huidige taalniveau van de concept RES 1.0 is C1 en op sommige onderdelen C2. De oproep is begrijpelijk maar op korte termijn niet mogelijk om het op dit niveau te brengen. **ADVIES**: De RES 1.0 wordt tevens in een makkelijk doorzoekbare vorm op de website geplaatst en daar kan (z.s.m. na publicatie) het taalniveau aangepast worden.	geen	
Olst-Wijhe		ja	Toepassing zonneladder als regionale afspraak in RES Wes Overijssel	zonneladder	**ADVIES**: Tekst toevoegen: De zonneladder is onderdeel van de provinciale verordening voor zonnevelden en geeft een voorkeursvolgorde aan. Deze is niet volgtijdelijk. 'De intentie van de zonneladder is om zowel op daken als in het vrije veld zonnepanelen mogelijk te maken. Waarbij de voorkeur en stimulans ligt op het zoveel mogelijk benutten van daken, bouwvlakken, bedrijfsterreinen, infrastructurele voorzieningen, erven en lokale initiatieven met kleine velden in stads- en dorpsranden. Ook met een stevige inzet op deze locaties worden de klimaatdoelen niet gehaald en zijn velden in het agrarisch gebied onvermijdelijk. Bij deze velden in het agrarisch gebied gaat de voorkeur en inzet uit naar projecten met meerwaarde. Meerwaarde die ontstaat door het gelijktijdig realiseren van andere opgaven: met functiecombinaties (lees: meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld waterberging onder zonnepanelen) en met gebiedsontwikkeling. In laatste instantie zijn monofunctionele velden op agrarische grond acceptabel, als sluitstuk voor het realiseren van de energiedoelen en goede landbouwgrond wordt daarbij ontzien.' Om overzicht te houden op de toepassing van de zonneladder en de werking hiervan in de praktijk zal in de monitor van de RES een overzicht van de zonneprojecten worden bijgehouden waarin door middel van verwijzing naar documenten en besluiten van de gemeenten inzichtelijk wordt gemaakt hoe in specifieke gevallen de afweging is gemaakt. Bij de RES 2.0 kan dan op basis van deze informatie in de monitor gerapporteerd worden welk effect de toepassing van de zonneladder heeft gehad op aantal en aard van de zonnevelden in de regio.	Hoofddocument 6.1	

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Ommen	29 april	ja	Deze motie te verwerken in het lokale beleid voor alle opwek van duurzame energie, met uitzondering van opwek voor eigen gebruik van kleine bedrijven en huishoudens, in de gemeente Ommen;	lokaal eigendom	Deze motie sluit nauw aan bij het amendement van Steenwijkerland waarin aangegeven wordt om in de doelstelling lokaal domein het woordje streven te schrappen. Dat betekent dat wanneer dit amendement wordt overgenomen elke gemeente zich verplicht om te borgen (on het lokale diirzaamheidsbeleid / omgevingsbeleid) minimaal 50% van grootschalige zon- en windprojecten in lokaal eigendom zijn volgens de in de RES gehanteerde definitie. **ADVIES**: Het is mogelijk dit te wijzigen in de RES 1.0 maar vraagt in ieder geval van de gemeenten om op korte termijn dit te borgen in lokaal beleid/richtlijnen aangezien er al diverse projecten in uitvoering dan wel in de pijplijn zitten waar deze eis niet aan gekoppeld is.	Hoofddocument 9.1	Deze motie past bij de visie dat lokaal eigendom een middel is om draagvlak en zeggenschap op lokaal niveau te realiseren; het college steunt deze motie en zou het kunnen overnemen. Wel één klanttekening: het 'opschroeven' van de minimumeis t.a.v. de mate van lokaal eigendom, verhoogt in theorie de drempel voor de rendabelheid van de businesscases; m.a.w.: het moet niet zo gaan uitpakken dat er daardoor te weinig goede projecten worden ingediend en daardoor de realisatieplicht in het gedrang komt, want je kunt als raad dermate hoge eisen stellen aan projecten, dat er geen projecten worden ingediend. U mag van het college verwachten dat we dit zullen monitoren en u goed geïnformeerd houden."
Provincie	26 april	ja	Motie afstemming energieopwekking en -gebruik om de koppeling tussen energievraag en energieopwek in te brengen in de RES-processen als belangrijk afwegingscriterium bij het definiëren van clusters en het zoeken naar optimale locaties	Clustering	**ADVIES**: dit is al opgenomen. Clustering en de koppeling tussen vraag en aanbod zit in het HLA en de RES 1.0. In het kader van Nieuwe Energie Overijssel is geld beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van de ontwikkeling van energiegebieden. Clustering van energieopwekking, -opslag en -benutting kan ruimtelijke, infrastructurele en economische voordelen bieden. We verkennen deze mogelijkheden in subregionaal verband.	Hoofddocument 6.2	Gisteravond 28 april zijn onderstaande toezeggingen gedaan door Gedeputeerde Tijs de Bree – Provincie Overijssel, bij de RESsen. 1.GS zeggen toe de positie van de provincie inzake biomassa en de provinciale visie daarop onder de aandacht te brengen in de RES-regio's. 2.GS zeggen toe er in de RES-regio Twente op te wijzen dat de inleidende zin in de concept-RES (over klimaatneutraliteit) tot ruis kan leiden. 3. GS zeggen toe een infographic te maken betreffende de rollen en verantwoordelijkheden binnen de RES. Deze zal bij de volgende behandeling van de RES beschikbaar zijn. 4. GS zeggen toe PS te informeren over de stand van zaken van bedrijventerreinen waarmee aan de slag wordt gegaan met duurzame opwek. 5. Zodra er nieuwe PBL-cijfers zijn zal GS dit actief met PS delen.
Provincie	26 april	ja	duurzaam en circulair bij de RES uitvoeringIn de definitieve teksten van de RES 1.0 Twente en de RES 1.0 West Overijssel een aparte paragraaf op te nemen waarin vermeld wordt op welke wijze duurzaam gebruik van materialen en circulair ondernemen onderdeel uit zullen maken bij de verdere implementatie.	duurzaam en circulaire	in het HLA en de RES 1.0 is het ruimtelijk meekoppelen van kansen een belangrijk uitgangspunt voor ruimtelijke kwaliteit. Wellicht valt de bijdrage aan een duurzame en circulaire uitvoering hier aan te koppelen. **ADVIES**: motie overnemen in de paragraaf ontwerpprincipes tekst opnemen over duurzaam gebruik van materialen en circulariteit.	Hoofddocument 6.1	
Provincie	26 april	ja	Motie Inwonersparticipatie en de RESInwoners actief betrokken moeten worden om met hun visie op de energietransitie bij te dragen aan de RES. • Er veel waarde gehecht wordt aan de bijdrage(n) van inwoners als onderdeel van het participatieproces en dat dit op goede wijze geborgd en meegenomen moet worden in de verdere ontwikkeling van de RES.	inwonersparticipatie	De participatiekaart laat zien dat de inwonersparticipatie goed geborgd is bij de gemeenten en daarmee in de RES West Overijssel Deze aanpak laat zien dat participatie in de verdere ontwikkeling van de RES geborgd zal worden. **ADVIES**: kennis nemen van de motie	geen	

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Provincie	26 april	ja	Grensoverschrijdende communicatie 1. Als provincie Overijssel gebruik te maken van de faciliterende rol en een digitaalplatform op de richten waarop alle duurzaamheidsplannen van Overijsselsegemeenten op een overzichtelijke manier inzichtelijk zijn voor inwoners;2. Voorgaande te realiseren vóór 1 juli 2021 en Provinciale Staten te informeren over heteindresultaat;3. Er in IPO-verband bij andere provincies op aan te dringen om voorgaande ook inandere provincies op te richten.4. De colleges van GS van provincies die grenzen aan Overijssel, de colleges van B&Wvan gemeenten die grenzen aan Overijssel en de besturen van Duitse gemeenten die grenzen aan Overijssel te verzoeken om het Overijsselse college van GS proactief te informeren als er plannen zijn voor aanleg van zonnevelden of de plaatsing van windturbines aan de Overijsselse grens.	inwonersparticip atie	de gebiedsgerichte en grensontkennende aanpak is een belangrijke afspraak in het HLA en de RES 1.0. **ADVIES**: kennis nemen van het feit dat deze motie aansluit bij de voorgestelde aanpak .		
Provincie	26 april	ja	een extra aanbod voor procesondersteunende toolsGemeenten op geleide van de behoeften te ondersteunen door tools en menskrachtbeschikbaar te stellen, zodat kennis van inwoners maximaal wordt benut bij de verdereinvulling van de regionale energie opgaven zoals verwoord in de concept RES 1.0;• Daarbij het model van inwonersforums, in lijn met het adviesrapport, uit te werken enbeschikbaar te stellen aan gemeenten;• Waar nodig in de definitieve RES 1.0 documenten, daartoe aanvullende afspraken over op tenemen.	inwonersparticip atie	Inwonersparticipatie is een belangrijke opgave die primair bij de gemeenten ligt. Recent heeft de stuurgroep zich uitgesproken dat inwonersforums op RES niveau geen goed idee is. Wellicht is het mogelijk dat gemeenten hier wel gebruik van willen maken, waarbij aangetekend is dat burgerfora vooral effectief zijn als het gaat om het ontwikkelen van beleid en minder als het gaat om de uitvoering van projecten. **ADVIES**: het is aan de provincie om te komen tot een extra aanbod voor procesondersteunende tools bij inwonersparticipatie. Het aan de gemeenten overlaten of ze hierbij het instrument burgerforums in willen zetten, maar op regionaal niveau geen burgerforum voor de RES te initieren.	geen	
Provincie	26 april	ja	MER West Overijssel verzoeken GS bij de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord West-Overijssel naar RES 1.0 aan te sturen op het uitvoeren van een milieueffectrapportage op de regionale schaal van de 14 betrokken gemeenten	MER	**ADVIES**: tekst toevoegen: Ruimtelijke procedure: onderzoeksagenda Omgevingseffecten Energieopwekking kan effecten hebben op gezondheid en milieu. We spreken af dat we in West-Overijssel samen een onderzoeksagenda formuleren. Hierin nemen we onderzoeken op die op schaal van de regio inzicht geven in (cumulatieve) milieu- en gezondheidseffecten. Het gaat daarbij onder andere om ecologie en biodiversiteit en geluid. Onderzoeksresultaten van eerdere milieueffectrapportages, gemeentelijke onderzoeken en verkenningen worden hierin betrokken. Deze onderzoeksagenda wordt in het najaar van 2021 vastgesteld en vervolgens uitgevoerd. Op basis van de resultaten die in het voorjaar van 2022 bekend zijn, wordt een besluit genomen over een MER. Daarbij liggen er op dat moment drie mogelijkheden: - a. het uitvoeren van een planMER voor de regio, - b. planMER's per subregionale samenwerking - c. geen planMER voor energieopwekking. De financiële consequenties worden per stap in beeld gebracht.	Hoofddocumen t par. 6.3	
Provincie	26 april	ja	Handreiking windmolens en windladder. Roepen GS op om zo spoedig mogelijk te komen met een handreiking voor windmolens/turbines en een windladder.	windenergie	Binnen het bestaande ruimtelijk instrumentarium van de provincie kunnen al veel eisen gesteld worden aan de locaties voor windturbines. Mits er geen nieuw/ extra beleid wordt geformuleerd kan een windladder behulpzaam zijn. **ADVIES**: het is aan de provincie of zij het (bestaande) ruimtelijk instrumentarium willen verhelderen door een handreiking.	geen	
Raalte		ja	- Energiebesparing in de gebouwde omgeving op te nemen in de RES 1.0, zoals bedoeld volgens de handreiking van NP RES, en die inzichtelijk te maken;- Daarnaast te bekijken of dit tevens een regionale doelstelling in de RES 1.0 kan zijn.	energiebesparing	**ADVIES**: toevoegen kopje energiebesparing Energiebesparing inzichtelijk maken Energiebesparing is de eerste stap in verduurzaming. Hoewel in de RES het zwaartepunt ligt bij het duurzaam opwekken en de warmtetransitie is besparing een thema dat beide transities raakt. Vanuit het Klimaatakkoord zijn aan de RES'en geen specifieke doelstellingen voor energiebesparing meegegeven en op Landelijk niveau zijn deze onderdeel van het klimaatakkoord. De algemene landelijke afspraak in het klimaatakkoord op dit punt is dat zowel burgers als gemeenten zoveel mogelijk 'ontzorgd' worden. In Overijssel werken gemeenten en provincie op dit onderwerp samen in o.a. de Energieloketten 3.0. Landelijk wordt voor de gebouwde omgeving de energiebesparing bijgehouden door het CBS in de klimaatmonitor	Hoofddocumen t 8.4 Bouwsteen RSW 1.5	Het college kan de mogelijkheden verkennen hierover in regionaal verband een afspraak over op te nemen. In de handreiking 1.1 van het NPRES wordt energiebesparing gezien als onderdeel van de lokale en regionale strategie warmte. In de RSW is energiebesparing opgenomen als belangrijk onderdeel van de warmtetransitie. Regionaal wordt hierop samengewerkt binnen het programma gebouwde omgeving. Onderdeel hiervan zijn de regionale energieloketten, ieder met een eigen lokale uitwerking. In onze gemeente zetten we in op energiebesparing in de gebouwde omgeving met het Duurzaam Bouwloket gem. Raalte, de RRE (regeling reductie energiegebruik) en door dit nadrukkelijk op te nemen in de te ontwikkelen Warmtevisie.

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Raalte	amendement	ja	In de RES regio West-Overijssel handhaven we de regionale doelstelling van minimaal 50% lokaal eigendom voor de grotere projecten wind en zon in 2030 als resultaatverplichting.	lokaal eigendom	Deze motie sluit nauw aan bij het amendement van Steenwijkerland waarin aangegeven wordt om in de doelstelling lokaal domein het woordje streven te schrappen. Dat betekent dat wanneer dit amendement wordt overgenomen elke gemeente zich verplicht om te borgen (on het lokale diirzaamheidsbeleid / omgevingsbeleid) minimaal 50% van grootschalige zon- en windprojecten in lokaal eigendom zijn volgens de in de RES gehanteerde definitie. **ADVIES**: Het is mogelijk dit te wijzigen in de RES 1.0 maar vraagt in ieder geval van de gemeenten om op korte termijn dit te borgen in lokaal beleid/richtlijnen aangezien er al diverse projecten in uitvoering dan wel in de pijplijn zitten waar deze eis niet aan gekoppeld is.	Hoofddocument 9.1	In het hoofdlijnenakkoord is afgesproken dat gemeenten lokaal de ruimte hebben om lokaal eigendom te borgen in het beleid, waarbij ook meer kan dan het minimale streven naar 50%. Gemeenten zitten daar soms verschillend in, wij vinden dat we ook daar recht aan moeten doen. In onze richtlijnen voor zonneparken hebben we lokaal gekozen het lokaal eigendom wat strakker neer te zetten. Bij de RES 1.0 volgt ook een juridische toets op de menukaart lokaal eigendom, waarin mogelijkheden zijn geschetst hoe je lokaal dit kunt opnemen in het beleid.
Raalte		ja	Prioriteit te maken van een upgrade van het energienetwerk en met slimme en betaalbare oplossingen te komen om met name deze lokale initiatieven te faciliteren.	netwerk	De uitbreidingen van het netwerk die noodzakelijk zijn voor het regionale bod, bestaande uit de lokale ambities, vragen om een vroegtijdig helder beeld betreft de locatie en periode waarin de aansluiting is vereist. Tevens vragen de lokale overheden om handelingsperspectief, zodat er het lokaal gesprek kan worden gevoerd hierover. Netwerkbedrijven hebben aangegeven dat met deze lokale informatie de investeringsplannen voor regionale en landelijke netbeheerders zullen worden gevuld. Hiermee wordt dan ook het handelingsperspectief voor de periode tot 2030 volledig. In bestuurlijke overleggen voor de RES (tussen overheden en netbeheerders) is hierover gesproken, en dit heeft inmiddels al tot meerdere inhoudelijke gesprekken geleid zoals koersgesprekken gemeente – netbeheerder, verkenning Samen naar Integraal Plannen. **ADVIES**: In de RES 1.0 de afspraak opnemen om de nadere analyse op het lokaal handelingsperspectief (wat is waar de komende jaren mogelijk) en de inzet van congestiemanament (wat kunnen we dan in de tussentijd doen) door de regionaal netbeheerder . Als context wordt ook de netimpactanalyse en systeemstudie 2050 bijgevoegd.	hoofddocument 4.2	In regio-verband en individueel hebben we gesprekken met de netbeheerder, om goed en tijdig af te stemmen. Motie zien we als ondersteuning om het gesprek over de infrastructuur te blijven voeren.
Raalte	29 april	ja	Om de zonneladder stevig te verankeren in de RES 1.0 en strenger toe te passen in het lokale afwegingskader	zonneladder	De zonneladder is onderdeel van de provinciale verordening voor zonnevelden en geeft een voorkeursvolgorde aan en deze is niet volgtijdelijk. “De intentie van de zonneladder is om zowel op daken als in het vrije veld zonnepanelen mogelijk te maken. Waarbij de voorkeur en stimulans ligt op het zoveel mogelijk benutten van daken, bouwvlakken, bedrijfsterreinen, infrastructurele voorzieningen, erven en lokale initiatieven met kleine velden in stads- en dorpsranden. Ook met een stevige inzet op deze locaties worden de klimaatdoelen niet gehaald en zijn velden in het agrarisch gebied onvermijdelijk. Bij deze velden in het agrarisch gebied gaat de voorkeur en inzet uit naar projecten met meerwaarde. Meerwaarde die ontstaat door het gelijktijdig realiseren van andere opgaven: met functiecombinaties (lees: meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld waterberging onder zonnepanelen) en met gebiedsontwikkeling. In laatste instantie zijn monofunctionele velden op agrarische grond acceptabel, als sluitstuk voor het realiseren van de energiedoelen en goede landbouwgrond wordt daarbij ontzien.” Naast argumenten vanuit de hoekpunten Maatschappelijk Draagvlak en Ruimtegebruik, zijn ook de argumenten voor Maatschappelijke kostenefficiency verduidelijkt. **ADVIES**: in de monitor van de RES een overzicht van de zonneprojecten worden bijgehouden waarin door middel van verwijzing naar documenten en besluiten van de gemeenten inzichtelijk wordt gemaakt hoe in specifieke gevallen de afweging is gemaakt. Bij de RES 2.0 kan dan op basis van deze informatie in de monitor gerapporteerd worden welk effect de toepassing van de zonneladder heeft gehad op aantal en aard van de zonnevelden in de regio.	Hoofddocument 4.2	In de richtlijnen voor zonneparken is de zonneladder opgenomen in het lokale beleid en daarmee voldoende verankerd. De zonnelader is ook goed verankerd in vigerend provinciaal beleid (handreiking zon op veld). In het res stuk is het niet als zodanig opgenomen, als meerderheid zegt dat dit daarin moet worden opgenomen dan nemen we dit mee in de stuurgroep en bestuurlijk platform.
Staphorst	20 april	ja	Aftoppen zon-op-dak ten behoeve van slimmer gebruik elektriciteitsnetBedrijven (of clusters van bedrijven) te stimuleren om te kiezen voor aftopping van de piekstroom bij zonnepanelen, zodat er zoveel mogelijk zonnestroom geproduceerd kan worden tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.	zon op dak	**ADVIES**: Ontwikkelaars en netbeheerders doen dit al, want werken met convenant. Verwijzing naar: https://solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/i22923/convenant-netbeheerders-en-zonne-energiesector-zonnepanelen-aangesloten-op-70-procent-piekvermogen. Landelijk zijn recent aanbevelingen geformuleerd die te lezen zijn op: https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/kansen+en+knelpunten/downloads_getfilem.aspx?id=1277437&forcedownload=true	geen	
Staphorst	20 april	ja	Landbouwgrond: zorgvuldig met de zonneladder	zonneladder	**ADVIES**: Tekst toevoegen: De zonneladder is onderdeel van de provinciale verordening voor zonnevelden en geeft een voorkeursvolgorde aan. Deze is niet volgtijdelijk. ‘De intentie van de zonneladder is om zowel op daken als in het vrije veld zonnepanelen mogelijk te maken. Waarbij de voorkeur en stimulans ligt op het zoveel mogelijk benutten van daken, bouwvlakken, bedrijfsterreinen, infrastructurele voorzieningen, erven en lokale initiatieven met kleine velden in stads- en dorpsranden. Ook met een stevige inzet op deze locaties worden de klimaatdoelen niet gehaald en zijn velden in het agrarisch gebied onvermijdelijk. Bij deze velden in het agrarisch gebied gaat de voorkeur en inzet uit naar projecten met meerwaarde. Meerwaarde die ontstaat door het gelijktijdig realiseren van andere opgaven: met functiecombinaties (lees: meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld waterberging onder zonnepanelen) en met gebiedsontwikkeling. In laatste instantie zijn monofunctionele velden op agrarische grond acceptabel, als sluitstuk voor het realiseren van de energiedoelen en goede landbouwgrond wordt daarbij ontzien.’ Om overzicht te houden op de toepassing van de zonneladder en de werking hiervan in de praktijk zal in de monitor van de RES een overzicht van de zonneprojecten worden bijgehouden waarin door middel van verwijzing naar documenten en besluiten van de gemeenten inzichtelijk wordt gemaakt hoe in specifieke gevallen de afweging is gemaakt. Bij de RES 2.0 kan dan op basis van deze informatie in de monitor gerapporteerd worden welk effect de toepassing van de zonneladder heeft gehad op aantal en aard van de zonnevelden in de regio.	Hoofddocument 6.1	Door de gemeente Staphorst zijn geen toezeggingen gedaan.

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Steenwijkerland	20 april	ja	Amendement: In de RES regio hanteren we de doelstelling van minimaal 50% lokaal eigendom voor de projecten wind en grootschalige zon op land in 2030	lokaal eigendom	Het amendement van Steenwijkerland schrapt in de doelstelling het woordje streven. Dat betekent dat wanneer dit amendement wordt overgenomen elke gemeente zich verplicht om te borgen (on het lokale diirzaamheidsbeleid / omgevingsbeleid) minimaal 50% van grootschalige zon- en windprojecten in lokaal eigendom zijn volgens de in de RES gehanteerde definitie. **ADVIES**: Het is mogelijk dit te wijzigen in de RES 1.0 maar vraagt in ieder geval van de gemeenten om op korte termijn dit te borgen in lokaal beleid/richtlijnen aangezien er al diverse projecten in uitvoering dan wel in de pijplijn zitten waar deze eis niet aan gekoppeld is. ADVIES: schrappen woordje streven en vervangen door doelstelling minimaal 50%.	Hoofddocument 9.1	
Waterschap	20 april	ja	geen moties en amendementen; bij meerderheid met HLA ingestemd	1		geen	
Zwartewaterland	22 april	ja	geen moties en amendementen; unaniem met HLA ingestemd			geen	Naar aanleiding van de behandeling van het Hoofdlijnenakkoord zijn door de wethouder de volgende toezeggingen gedaan: De raad ontvangt voor de RES 1.0 nog een cijfermatige onderbouwing en meer informatie over de feitelijke situatie in de gemeente Zwartewaterland (feitelijke situatie is nu alleen nog maar zon op dak. Zon op land is zeer minimaal). De wethouder heeft de raad ook nog een inspiratiedocument toegezegd. Er leeft een wens in de raad om het streefpercentage van het lokaal eigendom vast te leggen in een duurzaamheidsverordening of een ander passend middel. De wethouder komt hiervoor nog met een procesvoorstel.

Gemeente, provincie, waterschappen	Datum bespreking in raad	HLA vast-gesteld?	Motie	categorie (voor bundeling van antwoord)	Reflectie => advies	Verwijzing tekst RES 1.0	Toezeggingen
Zwolle	12 april	ja	geen moties en amendementen; unaniem met HLA ingestemd met voorbehoud van fractie Swollwacht tot besplispunt 2a (regionale bod)en de SP tegen beslispunt 3 (minimaal 50% lokaal eigendom)				Er zijn tijdens de vergadering van de gemeenteraad van Zwolle geen toezeggingen gedaan.
Zwolle nog niet voldoende beantwoorde moties wensen en bedenkingen concept RES	25 mei 2020	ja	Roept op: - In het definitieve RES bod concrete uitgangspunten mee te nemen om biodiversiteit te ontwikkelen in samenhang met de ontwikkeling van zonneparken en windmolens; - In de bouwsteen 'Ruimtelijke kwaliteit' bij de ontwerpprincipes mee te nemen dat bij de ruimtelijke inpassing van zonneparken en windmolens mogelijkheden tot versterking van biodiversiteit meegenomen worden In de afweging.	biodiversiteit	**ADVIES**: dit op te nemen in het volgende tekstvoorstel We spreken af dat we in West-Overijssel samen een planomgevingseffectrapportage opstellen. Onderzoeksresultaten van eerdere milieueffectrapportages, gemeentelijke onderzoeken en verkenningen uit de subregionale samenwerking vormen belangrijke input. Daarmee onderzoeken we in een transparant proces de gevolgen voor de relevante milieu- en gezondheidsaspecten. Met deze OER zorgen we voor een volwaardige afweging waarbij ecologische effecten, gevolgen en kansen voor biodiversiteit, effecten op de gezondheid centraal staan. Omdat de opbouw van onderop in West-Overijssel centraal staat, wegen we ook de sociale en maatschappelijke aspecten mee. Daarmee stellen we als eerste RES regio samen een OmgevingsEffectRapportage op. Zo komen we tot een volwaardige en transparante afweging tussen de vier hoekpunten op regionaal niveau.	Hoofddocument 6.3	
Zwolle nog niet voldoende beantwoorde moties wensen en bedenkingen concept RES	25 mei 2020	ja	Bij het opstellen van de onderzoeksvraag naar een regionaal energiebedrijf de bestaande Overijsselse energiecoöperaties te betrekken;In het in de concept-RES aangekondigde onderzoek naar een regionaal energiebedrijf een optie te verkennen van een regionaal warmtebedrijf én een optie van een regionale organisatie die energiecoöperaties versterkt in hun realisatiekracht; Bij de resultaten van het onderzoek een aanbeveling van (een vertegenwoordiging van) Overijsselse energiecoöperaties dan wel van Energie Samen te voegen	energiebedrijf	Gebleken is dat er op in de aanloop naar het HLA en de RES 1.0 onvoldoende draagvlak was voor een regionaal energiebedrijf voor opwek van elektriciteit. Mogelijk kan op lokaal of subregionaal niveau hier nader invulling aan worden gegeven. Mocht het in Zwolle het initiatief voor een energiebedrijf voor opwek Het is dan aan Zwolle en/of evt. buurgemeenten om daarbij ook de lokale energiecooperaties te betrekken. **ADVIES**: bovenstaande reactie mededelen aan het College resp. de gemeenteraad van Zwolle en daarmee de motie als afgedaan beschouwen.	geen	